

Sygn. akt III C 171/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział III Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Joanna Bitner (spr.)

Sędziowie: SO Joanna Korzeń

SO Joanna Kruczkowska

Protokolant: pracownik biurowy Magdalena Sujkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. w Warszawie sprawy

z powództwa M. D. (1) jako reprezentanta grupy

przeciwko (...) sp. z o.o. w K.

o zapłatę

postanawia:

- I. umorzyć postępowanie co do kwoty , jaka miała przypaść dotychczasowemu członkowi grupy J. M. (1) (poprzednio (...));
- II. odmówić odrzucenia pozwu;
- III. rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym;
- IV. oddalić wniosek pozwanej (...) sp. z o.o. w kolonii L. o zobowiązanie powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu.

SSO Joanna Korzeń SSO Joanna Bitner SSO Joanna Kruczkowska

III C 171/16

UZASADNIENIE

Dnia 15 grudnia 2014 r. (data stempla pocztowego k. 918) **M. D. (1) wniosł pozew jako reprezentant grupy 42- ch osób** – niektórych właścicieli mieszkań w budynku nr (...) przy ul. (...) w W. - członków Wspólnoty Mieszkaniowej tego budynku. Pozwany to (...) sp. z o.o. w K. - deweloper, który wybudował ów budynek i sprzedał w nim mieszkania członkom grupy lub ich poprzednikom. Powód twierdził, że w budynku ujawniły się wady dachu i instalacji wodnej. Wady te naprawiła Wspólnota Mieszkaniowa budynku, kosztem 1.231.239,90 zł. Pieniądze na to wydatkowali faktycznie członkowie Wspólnoty, uiszczając stosowne opłaty.

Dlatego też Powód wniosł o zasądzenie od pozwanego kwoty 76.899,- zł - tytułem odszkodowania stanowiącego, jak ostatecznie sprecyzował powód (k. 1097), różnicę pomiędzy ceną sprzedaży, jaką członkowi grupy zapłacili pozwanemu deweloperowi za swoje lokale mieszkalne wraz z udziałami w części wspólnej nieruchomości – a wartością tychże z uwzględnieniem ich wadliwości (wad dachu i instalacji wodnej w części wspólnej budynku).

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w III Wydziale Cywilnym rozpoznając tę sprawę pod sygnaturą III C 1401/14. Na postanowienie to powód wniósł zażalenie.

W wyniku rozpoznania tego zażalenia Sąd Apelacyjny w Warszawie w VI Wydziale Cywilnym postanowieniem w sprawie VI Acz 2125/15 z dnia 14 stycznia 2016 r. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę tutejszemu Sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że nie podziela poglądu o niedopuszczalności częściowego odrzucenia pozwu w postępowaniu grupowym „co do części osób i rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym co do pozostałych członków grupy”, a „wylimitowanie” z postępowania osób, które nie powinny być członkami grupy nie pozostaje w sprzeczności z celami u.d.r.p.g.”. Sąd Apelacyjny nie uznał przy tym za celowe rozstrzygnięcie, czy częściowe „odrzucenie pozwu w takim wypadku następuje w zakresie podmiotowym czy przedmiotowym”.

Sąd Apelacyjny przesądził także w niniejszej sprawie, że sformułowanie żądania zasądzenia określonej kwoty solidarnie na rzecz członków podgrupy – spełnia warunek ujednoczenia roszczeń, dodając, że „trudno zresztą wyobrazić sobie dalej idące ujednoczenie roszczeń niż w przypadku wierzycieli solidarnych”.

Związany stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy ponownie dokonał oceny dopuszczalności rozpoznania tej sprawy w postępowaniu grupowym – przyjmując, że możliwe jest częściowe odrzucenie pozwu w tym postępowaniu w ujęciu przedmiotowym, tzn. w stosunku do takiej części dochodzonego pozwem roszczenia, która miałaby przyspaść osobom, które nie spełniają ustawowych kryteriów przynależności do grupy reprezentowanej przez powoda. Sąd Okręgowy bowiem nadal – pomimo przesądzenia przez sąd Apelacyjny takiej możliwości – nie znajduje sposobu, w jaki miałby częściowo odrzucić pozew grupowy w ujęciu podmiotowym, tzn. w stosunku do niektórych członków grupy, czyli podmiotów, które w ogóle nie biorą udziału w tym postępowaniu. Związany w niniejszej sprawie stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Sąd Okręgowy uznał zatem, że w niniejszej sprawie przy badaniu dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym – dopuszczalne jest, o ile zaszyby po temu przesłanki merytoryczne, częściowe odrzucenie pozwu grupowego przedmiotowo, tj. co do części dochodzonej kwoty – pomimo, że stanowi ona jedno roszczenie w znaczeniu procesowym.

Związany stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy przy ponownej ocenie dopuszczalności rozpoznania tej sprawy w postępowaniu grupowym – przyjął, że w niniejszym postępowaniu możliwe jest utworzenie takich podgrup, w których znajdują się jedynie wierzyciele solidarni, wobec których od pozwanej dochodzone jest jedno wspólne tym wierzycielom roszczenie.

Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę po raz pierwszy powziął wątpliwość co do sytuacji prawnej członka grupy J. J. (1). Sąd Apelacyjny nie podzielił tej wątpliwości. Jednak kwestia ta stała się obecnie bezprzedmiotowa, albowiem na chwilę obecną J. M. (1) (dawniej (...)) nie jest już członkiem grupy – złożyła oświadczenie o wystąpieniu z grupy (k. 1133) i powód cofnął pozew w zakresie kwoty, jaka miałaby jej przyspaść (k. 1173).

Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę po raz pierwszy powziął także wątpliwość co do prawidłowości ujednoczenia roszczeń członków grupy w tych podgrupach, w których członkom podgrupy przypadać miały kwoty im wspólne w stosownych ułamkach, a innym członkom tychże podgrup – te same kwoty ale przysługujące jednej osobie. Sąd Apelacyjny podzielił te wątpliwości Sądu Okręgowego i polecił Sądowi Okręgowemu przy ponownym rozpoznaniu sprawy zbadać prawidłowość ujednoczenia roszczeń w tych podgrupach i w razie stwierdzenia nieprawidłowości (polegających na tym, że członkom tej samej podgrupy miałyby przypadać różne kwoty) – odrzucić częściowo pozew w tym zakresie.

Kwestia ta stała się o tyle bezprzedmiotowa, że pismem z dnia 22 marca 2016 r., potwierdzonym pismem z dnia 18 kwietnia 2016 r., oraz sprostowanym na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. - powód zmodyfikował pozew – w tym zmodyfikował kształt podgrup i ujednoczenie roszczeń w tych podgrupach.

Ostatecznie powód dochodził kwoty 73.805,- zł ze wskazanymi odsetkami – i wskazał, że na rzecz każdego z członków grupy miałyby przypaść następujące kwoty:

- w ramach podgrupy nr 1, do której należą: M. D. (1) i M. D. (2) - o zasądzenie na ich rzecz kwot po 1007,50 zł;
- w ramach podgrupy nr 2, do której należą: J. W. i T. W. - o zasądzenie na ich rzecz kwot po 1.151,- zł;
- w ramach podgrupy nr 3, do której należą: B. F. i J. F.- o zasądzenie na ich rzecz solidarnie jednej kwoty 1.422,- zł;
- w ramach podgrupy nr 4, do której należą: P. G., M. P. i T. Z. - o zasądzenie na rzecz każdego z nich kwot po 1.448,- zł;
- w ramach podgrupy nr 5 - o zasądzenie kwot po 2.015,- zł na rzecz K. S. (1) oraz solidarnie dla J. i K. P.;
- w ramach podgrupy nr 6 - o zasądzenie kwot po 2.302,- zł na rzecz M. i P. L. solidarnie, na rzecz K. i B. T. solidarnie, na rzecz T. i M. D. (3) solidarnie, oraz na rzecz M. N., M. K. (1), A. K., A. S. i I. B. dla każdego z nich;
- w ramach podgrupy nr 7, do której należą: S. i B. W. - o zasądzenie na ich rzecz solidarnie jednej kwoty 3.094,- zł;
- w ramach podgrupy nr 8 - o zasądzenie kwot po 3.357,- zł na rzecz B. P. oraz solidarnie dla R. i K. S. (2);
- w ramach podgrupy nr 9 – o zasądzenie kwot po 3.472,- zł na rzecz M. Z., J. H. i R. T., a także solidarnie dla K. i J. M. (2);
- w ramach podgrupy nr 10, do której należą: B. i W. B. - o zasądzenie na ich rzecz solidarnie jednej kwoty 4,132,- zł;
- w ramach podgrupy nr 11 – o zasądzenie kwot po 4.396,- zł na rzecz: A. i J. G. solidarnie oraz na rzecz E. G. i M. G. solidarnie;
- w ramach podgrupy nr 12, do której należą: J. K. i M. K. (2) - o zasądzenie na ich rzecz solidarnie jednej kwoty 4.656,- zł.

Wysokość kwot przypadających na członków podgrup powód wyliczył dzieląc kwotę wydatkowaną na naprawę wad przez Wspólnotę przez wysokość udziałów członków grupy w częściach wspólnych budynku. Wyliczenie to ma jedynie charakter pomocniczy - pozwoliło powodowi oszacować wysokość żądania pozwu.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego „według norm przepisanych” (k. 3).

Do pozwu dołączono oświadczenie powoda o tym, że działa on w charakterze reprezentanta grupy, oraz oświadczenia członków grupy o przystąpieniu do grupy, a także umowę (k. 26 i n.) reprezentanta grupy z pełnomocnikiem, określającą sposób wynagrodzenia pełnomocnika.

Pozwany (...) sp. z o.o. w K. wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej - wydatki na naprawę poniosła bowiem – o ile rzeczywiście je poniosła - Wspólnota Mieszkaniowa, a nie członkowie grupy. Pozwany zakwestionował istnienie wskazanych przez powoda wad budynku; zaprzeczył, by wady te, o ile rzeczywiście istniały, wynikały z nieprawidłowego wybudowania budynku – i podniósł, że mogły one wynikać z niewłaściwej eksploatacji budynku. Pozwany zaprzeczył, by niewłaściwie wykonał umowy zawarte z członkami grupy, a jeśli do nieprawidłowego wykonania doszło – zaprzeczył, by stało się to z jego winy, tym bardziej, że prace budowlane wykonał poprzez generalnego wykonawcę, a nie ponosi winy w jego wyborze.

Pozwany początkowo nie oponował przeciwko rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. Na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. oraz w piśmie z dnia 12 kwietnia 2016 r. (k. 1157) zgłosił wątpliwości, czy prawidłowo wyodrębniono podgrupy. Pozwany zakwestionował, by prawidłową podgrupę stanowiły dwie osoby, którym przysługuje solidarnie jedna kwota, jedno roszczenie. Jest to zdaniem pozwanego sztuczne wyodrębnienie podgrupy, nie ma w nim

wymaganego ustawą ujednoczenia roszczeń członków podgrupy. Pozwany podniósł także, iż obejściem przepisów ustawy o dochodzeniu roszczeń w pozwach grupowych jest podzielenie roszczeń członków grupy stosownie do przysługujących im udziałów we współwłasności; zdaniem pozwanego ujednoczenie tych roszczeń musiałoby nastąpić poprzez zrównanie ich z najmniejszą kwotą przysługującą jednemu ze współwłaścicieli; przedstawił przy tym i podzielił argumentację zawartą w uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 maja 2013 r., V Acz 354/13.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie grupowe uregulowane jest przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010 r., Nr 7, póź. 44 -dalej: Ustawa).

Pierwszym etapem rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym jest ocena przez Sąd tego, czy sprawa w ogóle może być w tym postępowaniu rozpoznawana. Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 Ustawy Sąd rozstrzyga na rozprawie o dopuszczalności postępowania grupowego i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie Sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym.

Przesłanki dopuszczalności postępowania grupowego uregulowane zostały w art. 1 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, a w przypadku roszczeń pieniężnych dodatkowo w art. 2 ust. 1 tej ustawy. Przywołane przepisy wskazują, że postępowanie grupowe może być prowadzone wówczas, gdy grupa co najmniej 10 osób, dochodzi roszczeń jednego rodzaju, opartego na jednakowej (tej samej lub takiej samej) podstawie faktycznej. Roszczenia te winny wiązać się z ochroną konsumentów, z odpowiedzialnością za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny albo z odpowiedzialnością tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych. Ponadto w sprawach o roszczenia pieniężne konieczne jest, aby wysokość roszczenia każdego członka grupy została ujednoczona przy uwzględnieniu wspólnych okoliczności sprawy, przy czym ujednoczenie wysokości roszczeń może nastąpić w podgrupach liczących co najmniej dwie osoby. Ponadto zgodnie z przepisem art. 6 ust 1 pkt 3 Ustawy w przypadku roszczeń pieniężnych pozew powinien zawierać m.in. określenie wysokości roszczenia każdego z członków grupy lub podgrup.

W niniejszej sprawie należało zbadać dopuszczalność rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym z punktu widzenia trzech kryteriów:

- sytuacji prawnej powoda i wynikającej stąd prawidłowości sformułowania żądania pozwu;

- jednakowej podstawy faktycznej roszczeń;
- konsumenckiego charakteru roszczeń.

Reprezentant grupy wniósł o zasądzenie wskazanej kwoty i wskazał, jakie części tej kwoty mają przyspaść na rzecz poszczególnych członków grupy. Do pozwu dołączono wszystkie wymagane oświadczenia i umowę z pełnomocnikiem. Powód jest w sprawie reprezentowany przez adwokata. W tym zakresie Sąd nie znalazł podstaw dla odrzucenia pozwu.

Roszczenia członków grupy zostały ujednoczone poprawnie w ramach podgrup. Wprawdzie po zmodyfikowaniu pozwu nadal występują takie podgrupy, do których należy jedynie dwoje wierzycieli solidarnych dochodzących od pozwanego jednej kwoty (podgrupy nr 3, 7 i 10) - co mogłoby budzić wątpliwości, czy doszło w tych podgrupach do jakiegokolwiek ujednoczenia roszczeń – jednak wiążące w niniejszej sprawie stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie pozwala na zakwestionowanie takiej praktyki.

Natomiast nie przekonuje przytoczony przez pozwanego pogląd, jakoby uszeregowaniu roszczeń członków grupy w podgrupy sprzeciwiał się charakter tych roszczeń: to, że przysługują one współwłaścicielom i są związane z ich udziałami we współwłasności. Ujednoczenie takie nie jest wprost zabronione przepisami ustawy o rozwiązywaniu

sporów w pozwach grupowych, a Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie widzi w takim ujednoczeniu roszczeń obejścia przepisów ustawy.

Warunkiem koniecznym uznania roszczenia za roszczenie o ochronę konsumentów jest dochodzenie przez konsumenta ochrony w relacjach z podmiotem profesjonalnym (przedsiębiorcą). Konieczne jest więc istnienie relacji konsument - przedsiębiorca. Ponadto aby mówić o roszczeniu o ochronę konieczny jest także element dodatkowy, celowo bowiem ustawodawca użył pojęcia „roszczenia o ochronę konsumentów” a nie określenia „roszczenia konsumentów”.

Roszczenia wszystkich członków grupy wiążą się z ochroną konsumenta. Członkowie ci nabyli bowiem od pozwanego własność odrębnych lokali mieszkalnych wraz z przynależnymi do nich udziałami w częściach wspólnych nieruchomości; zawierając te umowy działali bez związku z jakąkolwiek własną działalnością gospodarczą czy zawodową; pozwany deweloper zaś zawierał z nimi te umowy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Ewidentnie nabywcy są tu konsumentami w rozumieniu art. 22¹ k.c., a ich roszczenia wywodzone z tych umów – są roszczeniami o ochronę konsumentów w rozumieniu art. 1 ust. 2 Ustawy. Także z tego zatem punktu widzenia Sąd nie znalazł podstaw dla odrzucenia pozwu grupowego.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że powództwo spełnia przesłanki konieczne dla rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym – i odmówił odrzucenia pozwu - na podstawie art. 10 ust. 1 Ustawy a contrario - oraz postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o zobowiązanie powoda do wpłacenia kaucji zabezpieczającej koszty procesu. Tak powód bowiem, jak i członkowie grupy, to właściciele nieruchomości – lokali odrębnych w przedmiotowym budynku. Ponadto, jak wynika z umowy zawieranej przez członków grupy z pełnomocnikiem powoda, kancelaria powoda dysponuje pieniędzmi na poczet kosztów procesu. Nie ma zatem niebezpieczeństwa niewypłacalności powoda w zakresie kosztów postępowania należnych pozwanej w razie jej wygranej.

Sąd umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa – na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

SSO Joanna Korzeń SSO Joanna Bitner SSO Joanna Kruczkowska